

Er gebeurt veel in de Koloniën van Weldadigheid Frederiksoord Nu

FREDERIKSOORD – *Het bruist in de kolonie als nooit tevoren, waren de openingswoorden van Andries Ophof op de informatiebijeenkomst die de Gemeente Westerveld samen met Maatschappij van Weldadigheid, Stichting Weldadig Oord en Gemeente Weststellingwerf op 10 mei organiseerde voor inwoners van Frederiksoord, Wilhelminaord en de Vierdeparten.*

Geen gaswinning onder het erfgoed!

De belangstelling was zo groot dat er op 27 juni een tweede bijeenkomst wordt gehouden in het Dorpshuis in Wilhelminaord. Burgemeester Rikus Jager stelde terecht dat draagvlak van de bevolking noodzakelijk is om goed te kunnen omgaan met het verkregen UNESCO-predicaat. Het zorgde voor een boost aan initiatieven van ondernemers, organisaties en overheid. Samenwerken en goed communiceren zijn noodzakelijk voor het draagvlak. Het blijkt dat de toename van bezoekers nog niet als storend wordt ervaren.

Dat wil niet zeggen dat er geen zorgen zijn. Een gaswinningsbedrijf wil gas gaan winnen uit een klein gasveld tussen Wilhelminaord en Vledderveen. Dat is niet alleen bedreigend voor het kwetsbare landschap, maar ook voor de erfgoedstatus. Aanleggen van boorlocatie en gasleidingen zal het landschap en de flora en fauna schaden. UNESCO gaf eerder een ernstige waarschuwing af ten aanzien van gaswinning in de Waddenzee. Weliswaar heeft de oorlog in Oekraïne de wereld veranderd, maar het riskeren van de pas verkregen erfgoed status voor een kleine gasbel is een onvergeeflijke fout! Merkwaardig is dat een vergunning per provincie wordt aangevraagd. Voor de instandhouding van dit gebied behoren geen grenzen te bestaan.

Dat vinden ook de agrarische ondernemers. Ze hebben zich verenigd. De sector is vanaf 1818 een essentieel onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid. Door de voorgenomen stikstofmaatregelen van de regering voelen regionale agrariërs zich bedreigd: 'in deze oorspronkelijke landbouwkolonie kunnen geen generieke maatregelen gelden'. Daarbij willen ze een belangrijke rol spelen in het ontwikkelen van streekproducten en een circulaire economie.

Positief nieuws: De Menning blijft bestaan. Dit voormalige bejaardentehuis van de MvW behoort sinds 2005 bij de Noorderboog Zorggroep. Na jaren van onzekerheid wordt het vervangen door een nieuw woonzorgcentrum. Zorg en werkgelegenheid blijven behouden. Elders in dit blad is hierover meer te lezen. De historische foto's tonen de drie rusthuizen in de tijd.

Ook ondernemer Arjan Stroeve uit Willemsoord vindt dat we met samenwerken zonder grenzen veel kunnen bereiken. Hij was onder meer initiatiefnemer van de Stichting Weldadig Oord. In de voormalige Kolonie III weet hij met succes het verhaal van Johannes van den Bosch uit te dragen. Ook hierover leest u meer. De redactie wenst u weer veel leesplezier.

▲ De Menning. Bron: 't Flederkerpel.

VERVLOCHTEN verbindt het vlecht- verleden met het heden

Het vlechtverleden van het dorp Noordwolde is nauw verweven met de Koloniën van Weldadigheid, Frederiksoord en Wilhelminaord.

De Mandenmakerij in Wilhelminaord stond aan de wieg van de vlechtindustrie, waar Noordwolde bekend om is geworden. Het Nationaal Vlechtmuseum organiseert van 6 mei tot eind oktober een kunstroute in Noordwolde en omgeving genaamd VERVLOCHTEN. Een fiets- en wandelroute van 15 km leidt de bezoeker langs een zestal grote land art objecten en historische locaties aan weerszijden van de Fries-Drentse grens. Kunst en landschap vertellen verhalen die het vlechtverleden verbinden met het heden.

De route loopt vanaf het Vlechtmuseum door Noordwolde, Noordwolde-Zuid en Wilhelminaord. In een fraaie routebeschrijving, te verkrijgen in het Vlechtmuseum, wordt de geschiedenis van dit uitvloeisel van de Koloniën van Weldadigheid beschreven.

Zorg voor oudere mensen in Frederiksoord-Wilhelminaoord

FREDERIKSOORD – Met de bouw van Rustoord I in 1893 werd een eerste stap gezet in de zorg voor de oudere mens in de Koloniën van Weldadigheid. In 1904 volgde Rustoord II en in 1967 werd het bejaardentehuis De Menning gebouwd.

In 2005 werd dit latere woonzorgcentrum losgemaakt van de MvW en overgenomen door de Noorderboog Zorggroep. Inmiddels voldoet dit gebouw en zes bijgebouwde aanleunwoningen niet meer aan de huidige eisen. De Noorderboog laat nu een nieuw woonzorgcentrum bouwen met 36 appartementen. Dit centrum komt op het huidige perceel van De Menning en zal volgens plan in 2024 in gebruik worden genomen. De 6 aanleunwoningen aan De Hof worden al over een jaar afgebroken. De aanleunwoningen die later door woningbouwvereniging Actium zijn gebouwd, blijven wel staan en zullen worden gerenoveerd. Het oude hoofdgebouw wordt pas afgebroken als de nieuwbouw gereed is. Medewerkers en bewoners worden nauw betrokken bij de nieuwbouwplannen. Zo hebben de bewoners de wens uitgesproken voor een eigen balkon en veel ramen om naar buiten te kijken.

Zowel voor zorg als werkgelegenheid is het verheugend dat de ouderenzorg hier blijft gewaarborgd. De geschiedenis van de ouderenzorg in de Koloniën van Weldadigheid is te lezen op onze website.

25 jaar biologische markt Frederiksoord

FREDERIKSOORD – Het begon klein, 25 jaar geleden, om de week was er markt op de weg tussen de oude Boschbouwschool en de Timmerwinkel. Nu is er elke zaterdag van 09.00 – 14.00 uur markt op de parkeerplaats voor museum De Proefkolonie. De redactie heeft een praatje gemaakt met zowel klanten als kooplui.

Ver voor openingstijd staan de eerste klan-

ten al te wachten tot de waar is uitgesteld. De kraam van Bakker Bolhuis is de enige die hier al 25 jaar staat. Zij, ze bestaan 60 jaar, waren in het jaar dat de markt begon overgestapt naar het bakken van biologische producten. Het was spannend, maar de broodverkoop in supermarkten nam toe en ze moesten daarop anticiperen. De eerste jaren verliepen moeizaam, amper winst en er moest veel weggegooid worden. Nu is het

een florerend bedrijf van broer en zus Bolhuis, ze hebben een winkel, een webwinkel, vier markten, en ze bakken voor biologische winkels.

De klanten komen uit de wijde omtrek en vormen een trouwe schare, die wekelijks terugkomt en boodschappen voor de hele week inslaat, groente, brood, kaas, vlees, kruidenierswaren, matrassen gevuld met bio-Speltkaf, en eens per maand kleding vanuit de brandweerauto. Een bezoekje aan de markt is een sociaal moment, je ontmoet er bekenden en mensen die je alleen op de markt spreekt. De kooplui zien de klandizie, en dus omzet, nog steeds groeien. Een van hen zei: 'Dit is mijn kleinste markt, met de grootste omzet'. Ook de kooplui vinden dit een gezellige markt, en wat nergens gedaan wordt, gebeurt hier soms wel, bij ziekte worden de boodschappen bij de klant thuis afgeleverd.

Deze markt heeft zijn bestaansrecht bewezen en verdient ook in de toekomst een prominente plek in ons dorp.

Verspreiding van De Star

is mogelijk dankzij samenwerking met gemeente Westerveld en Regiodeal Zwolle. Noodzakelijkerwijs wordt gebruik gemaakt van papieren enveloppen. Mocht u dat bezwaarlijk vinden, dan kunt u overstappen op een digitaal abonnement van De Star in twee stappen.

1 Mail uw opzegging van de papieren versie naar:

redactie@de-star.nl

Wij verwijderen dan uw naam en adres van de distributielijst.

2 Ga naar onze website: <https://de-star.nl>

Onderaan de pagina kunt u zich aanmelden voor de digitale nieuwsbrief.

Mocht u toch een voorkeur hebben voor de papieren versie, maar zonder verzending via de post, dan kunt u zelf een exemplaar ophalen bij onder andere: Huis van Weldadigheid – Gasterij Frederiksoord – TIP Diever – TIP Noordwolde – bezoekerscentrum Grenzeloos Drenthe Doldersum – Eethuys De Steen Willemsoord – Logement & Gasterij Frederiksoord

Toeristisch ondernemer **Arjan Stroeve** stimuleert het koloniegevoel

WILLEMSOORD – In 1820 wordt op de kruising in het centrum van Willemsoord een woning gebouwd voor de locatie directeur van Kolonie III. De woning wordt in 1876 verbouwd tot logement en koffiehuis. Sinds 1958 is het huidige Eethuys De Steen in bezit van familie Stroeve.

Arjan Stroeve is hier nu tien jaar horecaondernemer en de vierde generatie, in de persoon van zijn dochter Cassandra, werkt ook in de zaak. Toen Arjan het van zijn ouders overnam, was er echter weinig toekomst voor het dorpscafé. Met als achtergrond reclameman heeft hij een heel ander concept bedacht: het eet- en muziekcafé moet een belevenis worden met een duidelijk thema. Dat thema werd de bijzondere koloniale geschiedenis van Willemsoord. Het voormalige dorpscafé werd een goed lopend toeristisch bedrijf. Een van de attracties is een virtual reality belevenis van Willemsoord in 1825, een audiotour, ingesproken door acteurs uit het spektakelstuk *Het Pauperparadijs*.

Arjan nam een aantal jaren geleden het initiatief om de ondernemers van Willemsoord, Frederiksoord, Wilhelminaoord en Noordwolde bij elkaar te roepen om gezamenlijk meer activiteiten rond het thema Koloniën van Weldadigheid te ontwikkelen. Zo ontstond de Stichting Weldadig Oord. Waar provinciegrenzen een obstakel bleken, werd samenwerken zonder grenzen het kenmerk van de stichting. Bestuurslid Arjan Stroeve kijkt met gepaste trots terug op wat de stichting in enkele jaren heeft kunnen bereiken. Zijn dochter volgt haar vader in dit voetspoor.

Voor de naaste toekomst heeft Arjan nieuwe plannen voor Willemsoord. Met een topcoop wil hij de uitstraling van het centrum van het dorp verbeteren. Dat is een visualisatie van landmeetkundige gegevens, gecombineerd met fotografische beelden en ruimtelijke ontwerpen. Het wordt aangelegd langs het voetpad door het centrum. Zo wordt herkenning van de omgeving, naast bijzondere plekken in het koloniedorp en de geschiedenis in beeld gebracht. De voorbijganger leert zo het dorp en het landschap eromheen kennen.

Willemsoord krijgt een opstappunt voor het *Weldadig Rondje*. De karakters uit het boek *Vrij in de Kolonie* van Danielle Schothorst spelen in de audiotour de hoofdrol. Voor **9, 10, 16** en **17 juli** staat een bijzonder evenement gepland. Met (*Pauperparadijs*) acteur Dragan Ba-

kema wordt een combinatie van 3D audiotour met straattheater onder de titel *De Vluhtroute* opgevoerd in het dorp. De deelnemer loopt door Willemsoord met een koptelefoon en hoort het verhaal van een gezin dat 200 jaar geleden naar Willemsoord kwam op zoek naar een beter leven. Onderweg staan figuranten die het verhaal levensecht maken. Je loopt letterlijk door een hoorspel.

Willemsoord heeft interessante, dagdeel vullende belevingen. Vanuit spreiding van het toerisme is dit ook van belang voor de andere koloniën. Ondanks dat Willemsoord geen UNESCO-erkenning heeft, is het er drukker en gezelliger geworden. *Het verhaal van Johannes van den Bosch leeft meer onder de bewoners, met gevoelens van trots.*

Nieuws van/uit **Huis Westerbeek**

- Het **terrein ten noorden van de Vaartweg**, vanaf de Koningin Wilhelminalaan met bosjes en een vijver, wordt opgeknapt. Tevens worden hier 6 woningen gebouwd voor starters uit de omgeving. Dit is een idee van de Gemeente, het Dorpsbestuur, Vitaal Wilhelminaoord, enkele vrijwilligers en MvW. De nieuwe eigenaar van Cafeteria Family (voorheen 't Luifeltje) is hier ook bij betrokken. Verdere uitwerking en ecologisch onderzoek zal in 2022 plaatsvinden. De omgeving wordt geïnformeerd zodra de planning concretere vormen begint te krijgen. Het is niet ondenkbaar dat het in 2023 kan worden uitgevoerd.
- Vanwege het broedseizoen zal de **periodieke uitdunning van enkele bospercelen** in Boschoord in september 2022 plaatsvinden in plaats van voorjaar 2023. Ook wordt er dan groot slootonderhoud uitgevoerd.
- De herbouw van de **afgebrande woning** aan de Koningin Wilhelminalaan vordert gestaag.
- **De poel die gegraven is in het Sterrebos** is onderdeel van werkzaamheden die nodig zijn om de verplaatsing van de parkeerplaats

bij het Huis van Weldadigheid mogelijk te maken. Amfibieën kunnen nu migreren naar een nieuwe woonplek.

Kort Kolonienieuws

Frederiksoord

- Stichting Museumkaart wil **museumbezoek bij kinderen** stimuleren. Kinderen onder dertien jaar kunnen zich aanmelden als museuminspecteur (museumkids.nl) en in die functie vragen beantwoorden over het museum. Als een museum in een jaar meer dan 60 beoordelingen met een cijfer boven de 8 heeft ontvangen, krijgt het de titel Kidsproof. En nu maar hopen dat De Proefkolonie deze felbegeerde titel ook krijgt.
- Op 25 juni wordt het **beeld van Johannes van den Bosch**, gemaakt door Herma Schellinghoudt, onthuld om 15.00 uur. Het beeld krijgt een plekje tegenover Logement Frederiksoord.
- Esther Viool runt in de Franse tuin van de voormalige tuinbouwschool een **'Fransch terras'**. Van donderdag tot en met maandag van 11.00 tot 17.00 uur kunt u er neerstrijken voor een drankje, een kopje koffie of thee, taart, belegde broodjes of een huisgemaakt soepje. Bij slecht weer kan uitgeweken worden naar het, achter de Franse tuin gelegen 'Fransch lokaal'.
- Op het **terrein van de voormalige tuinbouwschool** wil het Zwitsers-Nederlandse bedrijf Pulchram Senior Living samen met het Vitaliteitsoord, appartementen, een zorghotel en een restaurant bouwen. De eerste plannen liggen bij de gemeente. Op de informatieavond kon men nog weinig meedelen aan de aanwezigen. De marktconforme prijzen waarover werd gesproken, doet vermoeden dat de beoogde doelgroep 'bemiddeld' moet zijn.
- Vrijdagsmiddag 20 mei was de officiële pre-

sentatie van de **'Luistertocht door de Vrije Koloniën'**. Philip Freriks overhandigde het door hem ingesproken 'eerste exemplaar' aan gedeputeerde Nelleke Vedelaar. Het NPO-programma op 1 besteedde op 25 mei hier aandacht aan.

- In de voormalige tuinbouwschool wordt van 26 mei tot 14 augustus een **tentoonstelling** gehouden van hedendaagse kunst uit de regio. De expositie wordt georganiseerd door Noord NU, een collectief van vier in Frederiksoord werkzame kunstenaars. Tienke Zijlstra, Martin de Jong, Maria Berkhout en Joop Vos hebben ieder ook een andere kunstenaar uitgenodigd deel te nemen. De tentoonstelling is te bezoeken van donderdag t/m zondag van 13.00-17.00 uur.

Doldersum

- Op woensdag 20 april is het **Bezoekerscentrum Grenzeloos Drenthe** in Doldersum geopend in aanwezigheid van burgemeester Rikus Jager. Bij binnenkomst stapt u in een ruimte waar verhalen uit de omgeving en persoonlijke verhalen worden verteld. Vanuit het bezoekerscentrum zijn diverse wandelen fietstochten uitgezet. Ook zijn hier streekproducten te verkrijgen.

<https://grenzeloos-drenthe.nl/beleven-bij-grenzeloos/bezoekerscentrumgrenze-loos-doldersum>

Vledderveen

- Werkgroep Geschiedenis in Vledderveen organiseerde in april een **'themaachtend voorouders'** voor mensen die vragen hebben over voorouders uit Vledderveen of Boschoord. Via stamboomonderzoek kwam bezoeker de heer Kanon erachter dat zijn voorouders met dezelfde naam tussen 1830 en 1900 in Vledderveen hebben gewoond. Samen met de werkgroep heeft hij de woonlocatie gevonden. 29 september van 10.00-11.30 uur is er weer een 'themaachtend voorouders' in het dorps-huis in Vledderveen.

Wilhelminaoord

- Hoeve Prinses Marianne heeft een **AED** (Automatische Externe Defibrillator). Deze is geplaatst op initiatief en met donaties van buurtbewoners en Dorpsgemeenschap Frederiksoord Wilhelminaoord. De beschermende buitenkast is geschonken door Ondernemersfonds Westerveld. Een twintigtal vrijwilligers zijn op kosten van Vitaal Westerveld en DFW getraind in het gebruik van het apparaat.

Reacties/Suggesties over *De Star* zijn welkom op redactie@de-star.nl. Via www.de-star.nl kunnen belangstellenden buiten het verspreidingsgebied een digitale versie van *De Star* aanvragen.

Denkt u er om dat u wijzigingen van uw e-mailadres tijdig aan ons doorgeeft. In Museum *De Proefkolonie* en in het *Logement Frederiksoord* is altijd een gratis papieren versie verkrijgbaar.

Redactie - Tanneke Bloemendal, Peter Bom, Nico de Leeuw, André Tempelaar en Wanda Torrenga
Gemeente Westerveld - Regiodeal Zwolle
Vormgeving - Cor Krüter

SPONSOREN

